

НАПРЯМ 2
АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ
ТА ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
(ОСВІТНІХ ПРОГРАМ)

УДК 378.4.091.12

Л. Губа, канд. техн. наук, доц.
ORCID ID: 0000-0003-1008-6023
e-mail: lyudmika@gmail.com;

Національний університет "Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка", Полтава, Україна

ОПИТУВАННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК
УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Розглянуто шляхи вдосконалення якості освітніх програм із застосуванням опитування. Показано, що особливої ваги опитування набувають у процесі забезпеченні якості освітньої програми в умовах невизначеності, дозволяючи у дистанційному форматі встановити рівень задоволеності освітньою програмою всіма стейкхолдерами, отримати рекомендації та запровадити їх до навчального процесу.

Ключові слова: опитування, освітня програма, якість, моніторинг, воєнний стан.

У сучасному світі вища освіта визнається ключовим чинником розвитку країни та гарантом успішної інтеграції до глобальної спільноти. Забезпечення якості освіти стає надзвичайно важливим завданням для закладів вищої освіти. Особливого значення це питання набуває за умов невизначеності та потребує наразі ретельного аналізу. Досліджено питання моніторингу та опитування як одного із ефективних шляхів розбудови внутрішніх систем забезпечення якості у закладах вищої освіти в Україні.

Розробка ефективних систем внутрішнього моніторингу та оцінювання освітніх програм дозволяє вчасно виявляти проблеми та розробляти шляхи їх розв'язання [1]. Значної ваги останнім часом набувають опитування стейкхолдерів щодо якості та задоволеності освітньою програмою, які можливо проводити і в дистанційному форматі, що дозволяє застосовувати їх в умовах воєнного стану [2].

Моніторинг якості освітніх програм відіграє важливу роль у забезпеченні якості вищої освіти. Цей процес включає систематичне збирання та аналіз даних, що пов'язані з основними елементами освітньої програми. Моніторинг допомагає ідентифікувати її сильні та слабкі сторони, що дає змогу вдосконалювати освітні програми.

Цей підхід базується на збиранні різноманітних даних, таких як рівень задоволення освітніми компонентами, кількістю кредитів, що виділені на практичну підготовку тощо. Моніторинг якості допомагає закладам вищої освіти виявляти проблеми та ризики як за складовими освітньої програми у цілому, так і за окремими освітніми компонентами, зокрема, а також служить основою для прийняття відповідних рішень. Це сприяє постійному покращенню якості освітньої програми та задоволеності здобувачів вищої освіти, роботодавців і викладачів [3].

Збирання та аналіз різноманітних даних є ключовою частиною моніторингу якості. Використання сучасних технологій, таких як штучний інтелект та аналітика даних, дозволяє автоматизувати процес збирання та обробки інформації [4].

Результати моніторингу можуть указати на слабкі місця в освітніх програмах, що дозволяє закладам вищої освіти адаптувати їх для задоволення потреб здобувачів як замовника освітніх послуг і сучасного ринку праці [5]. Ці дані можуть бути отримані через анкетування, спостереження, тестування та інші методи оцінювання, найбільш популярним серед яких залишається опитування [6].

Зазвичай практика закладів вищої освіти передбачає проведення опитувань на різних рівнях і з різними цільовими аудиторіями для найбільш повного охоплення різноманітних питань. Такий підхід дозволяє формувати якісну освітню програму, яка максимально задовольнятиме запити всіх стейкхолдерів. Основні завдання, які вирішують за результатами проведення опитування всіх рівнів, є, у першу чергу, отримання зворотного зв'язку від учасників освітнього процесу, урахування інтересів здобувачів вищої освіти при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії, моніторинг ефективності освітньої програми, швидке реагування на нові виклики та запити тощо.

Бузсумнівно, що використання зворотного зв'язку в освітньому процесі є найбільш дієвим інструментом для вивчення

сприйняття здобувачами вищої освіти матеріалів за освітньою програмою, освітніми компонентами та отримання запланованих освітньою програмою програмних результатів навчання, розуміння місця окремої освітньої компоненти в освітній програмі тощо. Оскільки опитування стосується саме конкретної освітньої програми чи освітньої компоненти, то доцільним є залучення до визначення змісту опитування науково-педагогічних працівників – розробників освітньої програми чи освітньої компоненти. Суттєво поліпшити якість отриманих результатів опитування може включення не лише закритих запитань, але й відкритих, що дасть змогу здобувачам вищої освіти повноцінно висловити та обґрунтувати свої думки щодо теми опитування, надати рекомендації.

Таким чином, одним із важливих елементів забезпечення якості у вищій освіті України в умовах невизначеності є розвиток систем внутрішнього моніторингу, зокрема, шляхом опитувань. Доведено, що опитування є лише кроком, складовою процесу, який має привести до головної мети – найбільш повного задоволення потреб замовників освітньої послуги за рахунок покращення якості освітніх компонентів, практичної підготовки, а отже освітньої програми загалом, відповідно до вимог і викликів сучасності, особливо у період воєнного стану.

Список використаних джерел

1. Brown, A., & Jones, B. (2020). Assessing Student Learning Outcomes: A Comparative Study of Methods. *Educational Research Journal*, 25(3), 123–135.
2. Johnson, M., & Williams, L. (2018). Enhancing Teaching Effectiveness in Higher Education: Strategies for Faculty Development. *Journal of Higher Education*, 42(2), 87–102.
3. Smith, A., & Johnson, B. (2021). Data-driven Approaches to Educational Quality Monitoring. *Educational Research Quarterly*, 36(2), 145–162.
4. Brown, C., & White, D. (2019). Utilizing Artificial Intelligence for Educational Quality Assurance. *Journal of Educational Technology*, 42(3), 321–335.
5. Johnson, M., & Anderson, L. (2020). Enhancing Curriculum Design Based on Quality Monitoring Outcomes. *Higher Education Journal*, 28(4), 421–438.
6. Мельник, М. Ю. (2022). Освіта в умовах воєнного стану: результати опитування. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4(1).